

SVERIGES STÖRSTA TIDNING OM DROGER OCH NYKTERHET
EN TIDNING FRÅN IOGT-NTO / NR 8 · 2010 / PRIS 20 KR

accent

NOMINERAD TILL
**ÅRETS
TIDSKRIFT**
2010

ETT ÅR PÅ TOLLARE

Vi följer två elever på IOGT-NTO:s folkhögskola under ett läsår

SIMON LEVER MED FAS

Han föddes med fetalt alkohol-syndrom. Nu är han tolv år gammal

5 TIPS
FÖR ATT VINNA
PUMPEN

KALIFORNIEN RÖSTAR OM

LEGALISERING

Dessutom: **Knarkkriget i Mexiko**

ATT LEVA MED FAS

Simon är tolv år och föddes med fetalt alkoholsyndrom, FAS. Fotografen David Dahlberg följde honom under en tid. Det här är hans bilder ur Simons liv.

FOTO OCH BILDTEXTER **DAVID DAHLBERG**

"För Simon har alltid skogen varit den perfekta lekplatsen. Huset han bor i ligger kant i kant med skogen och här kan han röra sig fritt, vilket han gör i princip varje dag, året runt.

Byggandet på kojans verkar för oss andra gå långsamt men i Simons imaginära värld är den fullt klar och redo för allt från laglösa banditer till rymdmonster."

"Simons diagnos gör honom oerhört rastlös och överaktiv. I det vanliga livet kan man lätt uppfatta hon som apart, han är där och man känner och ser honom men allt som oftast är han redan på väg någon annanstans.

Denna enorma energi som lämnar den spröda kroppen tar ut sin rätt och Simon tar ofta fullständigt slut."

Simon bor sedan han var tre månader gammal hos sin fosterfamilj. Familjen är mycket engagerad inom FAS-föreningen.

"I Simons nätta lilla kropp ser jag så otroligt mycket kärlek och värme samtidigt som jag som betraktare även känner ett enormt vemod. Även om det finns oändligt med kärlek kring Simon så är det oerhört smärtsamt att veta att hans tillstånd är något som faktiskt har gått att undvika. Men detta till trots så lever Simon ett äventyr."

Fetalt alkoholsyndrom, FAS. Orsakas av att mamman druckit alkohol under graviditeten.

Sociala svårigheter, dåligt minne och speciella ansiktsdrag är några symtom på fetalt alkoholsyndrom, FAS. Sjukdomen kan ta sig många uttryck. Men den har alltid samma orsak – mamma drack under graviditeten.

Hur många barn som föds med fetalt alkoholsyndrom, FAS, i Sverige är oklart. En uppskattning, som presenteras på FAS-föreningens hemsida, är att det rör sig om ett till två barn per tusen.

För att få diagnosen ska fyra kriterier uppfyllas: mammans alkoholkonsumtion ska vara dokumenterad, barnet har dålig tillväxt, ansiktsförändringar och skador i det centrala nervsystemet i hjärnan.

Personer med FAS har ofta problem med inlärning, motorik, minnet och sociala relationer.

– De som har de allvarigaste skadorna får ofta hjälp från vår-

den, då syns det och är påtagligt. Men har man den typen av diffusa skador som låg impulsstyrning, att man är lättledd och naiv, är det ofta man hamnar i en gråzon och aldrig får hjälp, säger Katarina Wittgard, som är ordförande i FAS-föreningen.

Oftast är det först i treårsåldern de första tecknen visar sig.

– Det är då det börjar ställas högre krav på barnet. De ska leka med andra barn och lära sig att klä på sig.

FAS orsakas alltid av att mamman druckit alkohol under graviditeten. Barnet kan få alkoholskador både om modern regelbundet dricker en måttlig mängd alkohol eller om hon tar sig en fylla en gång. Hur allvarliga skadorna blir påverkas till viss del av andra faktorer såsom mammans näringsintag och barnets genetiska motståndskraft.

För tio år sedan startades FAS-föreningen i Sverige. De ger stöd till vuxna och föräldrar som har barn som har skadats av alkohol under fostertiden. Föreningen ger också stöd och råd till personal inom BVC, förskola, skola och socialtjänst som under sin yrkeskarriär stöter på barn med alkoholrelaterade fosterskador, kanske utan att de ens vet om det.

JOANNA WÄGSTRÖM